

Для того, щоб в максимальній мірі реалізувати переваги залізниць як самого екологічного і безпечного вигляду транспорту, необхідна розробка міжнародної конвенції екологічності і безпеки діяльності залізничного транспорту, направленої на мінімізацію шкідливих дій на довкілля (забруднень, шумів і т. п.) і гарантію безпеки для здоров'я і життя пасажирів, жителів прилеглих територій і працівників галузі.

І нарешті, потрібна розробка інноваційних рішень з підвищення економічності і комплексної екологічності тяги поїздів і вживанню для тяги поїздів нетрадиційних джерел енергії, перш за все — поновлюваних.

Висновки. В умовах все більшої глобалізації світового економічного простору, майбутнє залізничної галузі має бути за реалізацією інноваційних транспортних продуктів, техніки, технологій і процесів управління. При цьому необхідно повною мірою використовувати такі конкурентні переваги залізничного транспорту, як висока екологічність і помірна собівартість перевезень. Всі інноваційні рішення у сфері залізничного транспорту повинні бути

економічно обґрунтованими з урахуванням технічних, технологічних та інших обмежень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Дейнека, О.Г. Інноваційно-інвестиційні підходи до розвитку галузі залізничного транспорту [Текст] / О.Г. Дейнека // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2008. - № 22. - с. 54-55.

2 Дикань, В.Л. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту [Текст]: монографія / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко. - Х. : УкрДАЗТ, 2008. - 194 с.

3 Сич, Є.М. Інноваційно-інвестиційний розвиток залізничного транспорту [Текст] / Є.М. Сич, В.П. Ільчук -К. : Логос, 2002. - 256 с.

4 Цветов, Ю.М. Проблеми та основні напрями реформування залізничного транспорту України [Текст] / Ю.М. Цветов, М.В. Макаренко, М.Ю. Цветов та ін. - К. : КУЕТ, 2007. - 222 с.

5 Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні [Текст]: закон України від 16 жовтня 2012 р. № 5460-17 // Відомості Верховної Ради України. - 2014. - № 2-3. - С. 41.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Дейнека О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.*

УДК 330.123.3:621.6.02

ПОЗАБЮДЖЕТНИЙ ЦІЛЬОВИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ГТС УКРАЇНИ: СТРУКТУРА ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Кроленко О. Є., здобувач (УкрДАЗТ)

В статті в якості інструменту забезпечення ГТС України фінансовими ресурсами запропоновано створення Позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку ГТС України, складовими елементами якого є Рада правління, Виконавчий департамент та Ревізійна комісія. Виділені джерела формування фінансових ресурсів фонду дозволять забезпечити фонд необхідними фінансовими ресурсами без залучення бюджетних коштів. Представлений механізм функціонування фонду забезпечить ефективне використання його коштів.

Ключові слова: газотранспортна система України, фінансові ресурси, інвестиції, інвестиційний фонд, проекти.

ВНЕБЮДЖЕТНЫЙ ЦЕЛЕВОЙ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ФОНД МОДЕРНИЗАЦИИ И РАЗВИТИЮ ГТС УКРАИНЫ: СТРУКТУРА И ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ

Кроленко О. Е., соискатель (УкрГАЗТ)

В статье в качестве инструмента обеспечения ГТС Украины финансовыми ресурсами предложено создание внебюджетного целевого инвестиционного фонда модернизации и развитию ГТС Украины, составными элементами которого является Совет правления, Исполнительный департамент и Ревизионная комиссия. Выделенные источники формирования финансовых ресурсов фонда позволят обеспечить фонд необходимыми

финансовыми ресурсами без привлечения бюджетных средств. Представленный механизм функционирования фонда обеспечит эффективное использование его средств.

Ключевые слова: газотранспортная система Украины, финансовые ресурсы, инвестиции, инвестиционный фонд, проекты.

OFF-BUDGET TRUST INVESTMENT FUND OF MODERNIZATION AND TO DEVELOPMENT OF GTS OF UKRAINE: STRUCTURE AND FEATURES OF FUNCTIONING

Krolenko O. E., competitor (USA of RT)

In article as the instrument of providing GTS of Ukraine financial resources creation of off-budget trust investment fund of modernization and to development of GTS of Ukraine which components is board Council, Executive department and Audit commission is offered. The allocated sources of formation of financial resources of fund will allow to provide fund with necessary financial resources without attraction of budgetary funds. The presented mechanism of functioning of fund will provide effective use of its means.

Keywords: Ukraine's gas transportation system, financial resources, investments, investment fund projects.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку газотранспортної системи України (ГТС) основним напрямком фінансової стратегії повинно бути інвестиційне забезпечення розвитку системи, акумулювання необхідних фінансових ресурсів. Оскільки, з позиції держави, фінансування заходів, спрямованих на її модернізацію, повинно здійснюватися за рахунок власних коштів НАК "Нафтогаз України", а також на основі залучень з інших джерел, пропонуємо сформулювати позабюджетний цільовий Інвестиційний фонд модернізації та розвитку ГТС України, який є найбільш прийнятним способом залучення інвестицій до національної ГТС та, на відміну від існуючих, дозволить залишити ГТС України під контролем держави, залучити приватних, в т.ч. іноземних інвесторів без загрози втрати права власності, отримати фінансову підтримку держави, акумулювати інвестиції всіх інвесторів та направляти їх на першочергові проекти з модернізації ГТС України. Потребує також подальшого визначення шляхи залучення фінансових ресурсів до фонду, механізм його функціонування та інвестування проектів модернізації ГТС.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемам забезпечення національної ГТС інвестиціями, пошуку шляхів залучення інвестицій до ГТС країни, питанням ефективності інвестиційної діяльності, підвищення інвестиційної привабливості підприємств ГТС присвячено багато робіт вітчизняних вчених серед яких: Горбова Х.В., Груб'як С.В., Лукаш В.В., Левковський О.М., Масс М.С., Навольська Н.В., Савчук Т.В., Шандрівська О. та інші [1-6]. Однак, в сучасних умовах господарювання, в процесі реформування ГТС виникає необхідність створення нового інструменту забезпечення інвестиціями, який дозволить залучити інвестиції як з боку держави, підприємств національної ГТС, так і приватних

інвесторів, залишивши ГТС під контролем держави.

Метою статті є визначення мети формування позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку ГТС, розкриття джерел формування фінансових ресурсів, його структури, управління та особливостей функціонування.

Виклад основного матеріалу. Одним із найважливіших інструментів реалізації масштабних інвестиційних проектів, які мають загальнодержавне значення і втілюються на умовах державно-приватного партнерства, є цільові інвестиційні фонди.

Слід зазначити, що позабюджетні цільові фонди є фондами фінансових ресурсів, необхідних для фінансування пріоритетних напрямів соціально-економічних завдань держави та органів місцевого самоврядування. Вони можуть формуватися за рахунок обов'язкових внесків і відрахувань юридичних та фізичних осіб, самостійних джерел надходжень і автономно визначають напрями видатків згідно із цільовим призначенням. Позабюджетні цільові фонди в Україні створюються тільки на державному рівні та є державною власністю [7].

Оскільки газотранспортна система України є стратегічно важливим об'єктом країни, а модернізація та її розвиток повинні виконуватися під чітким контролем та за підтримкою держави, доцільним є створення позабюджетного цільового Інвестиційного фонду модернізації та розвитку ГТС України, який дозволить вирішити проблем фінансування та залучення інвестицій до ГТС на її модернізацію, забезпечити її ефективне функціонування.

Основне завдання такого Інвестиційного фонду полягає в накопиченні фінансових ресурсів як з боку держави, так і приватних інвесторів та НАК «Нафтогаз», підприємств ГТС, які будуть надаватися для реалізації інвестиційно-інноваційних

проектів, спрямованих на модернізацію та розвиток національної ГТС [8].

Джерелами формування та накопичення фінансових ресурсів є державні кошти, власні кошти НАК «Нафтогаз» та підприємств ГТС України, приватні інвестиції. До таких джерел слід віднести:

1) 25% плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату;

2) кошти, отримані державою під час виконання угод про розподіл продукції в нафтогазовому секторі:

- кошти від використання частини продукції, що залишилась у власності держави;

- бонуси та інші винагороди, що сплачуються інвестором у зв'язку з укладенням та виконанням угод про розподіл продукції в нафтогазовому секторі;

- кошти від використання майна, створеного або придбаного інвестором для виконання угод про розподіл продукції в нафтогазовому секторі, право власності якої перейшло від інвестора до держави;

- податки, збори та інші обов'язкові платежі, що сплачуються інвестором під час виконання угоди про розподіл продукції в нафтогазовому секторі, за винятком податку на доходи фізичних осіб із заробітної платні та інші виплати, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників;

- штрафні санкції за невиконання інвестором своїх зобов'язань;

- 25% коштів, які виплачуються НАК «Нафтогаз» в якості дивідендів;

3) доходи отримані в вигляді відсотків, нарахованих НБУ за залишок коштів на рахунках фонду;

4) кошти державного бюджету, якщо вони передбачаються;

5) загальнообов'язкові внески підприємств ГТС України, які складають 10% прибутку підприємства;

6) надходження та прибуток від діяльності, яку здійснює фонд.

Накопичені кошти будуть знаходитися на рахунках фонду та повинні використовуватися згідно цільового призначення з максимальною безпекою та рентабельністю.

Основним органом управління Позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку ГТС України є Рада правління, яка повинна виконувати контроль за діяльністю та фінансовою стабільністю Інвестиційного фонду, дотримання основної мети його функціонування. До складу Ради доцільно включити представників Міністерства палива та енергетики, які представлятимуть державу та

ведучих фахівців в галузі розвитку газотранспортної системи.

Основними функціями Ради правління є:

- затвердження кошторису витрат фонду;

- затвердження стратегії розвитку фонду, річний план діяльності;

- затвердження щорічного інвестиційного плану;

- формування та затвердження інвестиційної політики фонду;

- забезпечення контролю за оприлюдненням інформації про діяльність фонду;

- забезпечення контролю за якістю виконання інвестиційних проектів.

В підпорядкуванні Ради правління знаходиться Виконавчий департамент та Ревізійна комісія.

Діяльність Виконавчого департаменту направлена на управління поточною діяльністю фонду. До основних завдань слід віднести:

- здійснення управління ресурсами фонду;

- визначення моделі розподілу інвестицій;

- прийняття рішень про розміщення активів та інвестування коштів фонду відповідно до інвестиційного плану;

- організація конкурсів інвестиційних проектів, визначення пріоритетних;

- визначення структури фонду.

Ревізійна комісія виконує роль контрольного органу фонду. Вона слідкує за виконанням пріоритетних проектів, надає Виконавчому департаменту та Раді правління інформацію про якість виконання відкритих інвестиційних проектів, формує базу даних щодо якості виконання проектів підприємствами ГТС, які брали участь у попередніх конкурсах, що дозволить контролювати ефективність використання фінансових ресурсів фонду.

На початковому етапі становлення інвестиційного фонду, модернізації ГТС, функціонування фонду повинно базуватися на проектному принципі, який передбачає максимально можливу адресну підтримку.

Виконавчий департамент, в установленому законодавчому порядку, організовує конкурси, на які подаються заявки щодо інвестування проектів модернізації та розвитку ГТС України. На основі поданих заявок формується Інформаційний фонд проектів.

Слід зазначити, що Інформаційний фонд також повинен містити базу даних з проектів попередніх конкурсів, характеристику підприємств ГТС України, в аспекті якості реалізації проектів.

Важливе місце в функціонуванні в функціонуванні Інвестиційного фонду, в системі розподілу інвестицій займає відділ досліджень можливостей підприємств ГТС. Основним

завданням відділу є визначення потенціалу підприємств ГТС в аспекті в якій реалізації інвестиційного проекту, з урахуванням досвіду реалізації попередніх проектів. На основі результатів досліджень відділ проводить попередній відбір проектів.

Наступним етапом в процесі розподілу інвестицій є оптимізація проектів і обсягів фінансування відповідно до вибраної моделі фінансування. Після оптимізації виконавчий

департамент проводить кінцевий відбір проектів які подаються на розгляд Раді правління. Рада правління визначивши перелік пріоритетних проектів вносить в кошторис витрат розмір інвестицій необхідних для реалізації зазначених проектів.

Механізм функціонування Позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку ГТС України представлено на рис.

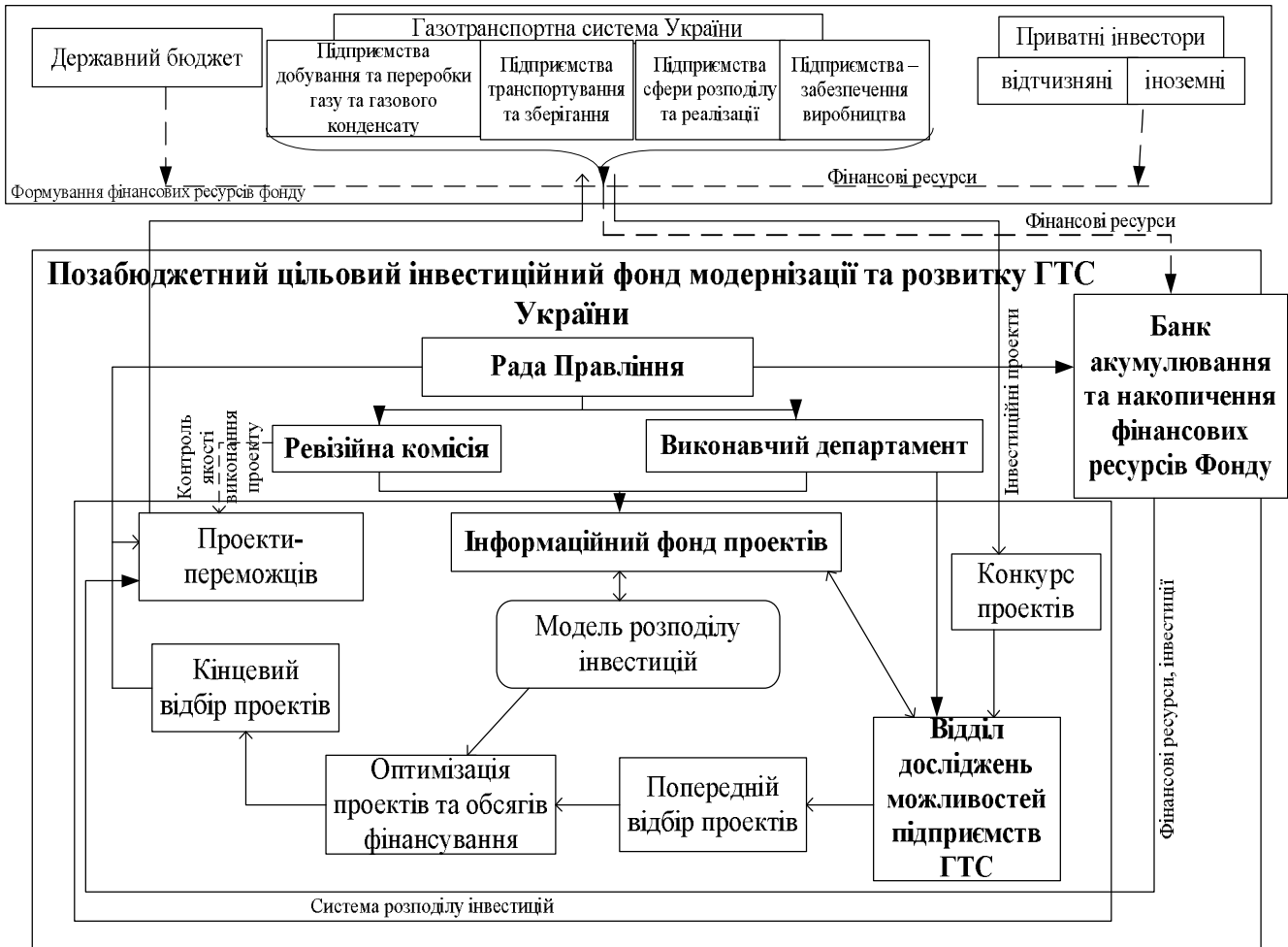

Рис. Механізм функціонування Позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку ГТС України

Висновки. В сучасних умовах функціонування ГТС України одним із найважливіших інструментів забезпечення систему необхідними фінансовими ресурсами є формування Позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку ГТС. Запропонований фонд дозволить на проектній основі реалізовувати проекти з модернізації та розвитку системи. Однак, для цього з боку держави необхідно надати в розпорядження фонду частину надходжень держбюджету, які

стосуються нафтогазової галузі, що дозволить кошти, отримані від виконання угод про розподіл природного газу, направляти на модернізацію ГТС. Представлена структура фонду та механізм функціонування забезпечить ефективне використання фінансових ресурсів фонду. Подальшої уваги потребує визначення моделей розподілу інвестицій між пріоритетними проектами та система контролю за якість реалізації проектів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Горбова Х.В. Економічна ефективність інвестиційної діяльності нафтогазових підприємств в умовах концесії: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04 / Х.В. Горбова; [Ів-Франк. нац. тех. ун. нафти і газу]. — Івано-Франківськ, 2013. — 20 с.

2. Груб'як С.В., Навольська Н.В. Напрями підвищення ефективності функціонування газотранспортної системи України в сучасних умовах. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2011_4/9.pdf

3. Лукаш В.В. Шляхи залучення іноземних інвестицій в підприємства газотранспортної системи України / В.В. Лукаш, О.М. Левковський // Економічні вісті НТУУ «КПІ». — 2012. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>

4. Левандівський О.Т. Особливості цільових фондів, їх класифікація та призначення / О.Т. Левандівський // Наукові вісті «Галицької академії»: економічні та суспільні науки. — 2010. - №1(17). — С3-9.

5. Масс М.С. Формування інвестиційно-програмної концепції розвитку газотранспортних систем / М.С. Масс // Збірник наукових праць ДонДУУ. Серія «Держ.упр.». — 2006. — Том.7. — вип.. 64. — С. 48-56

6. Савчук Т.В. Оцінювання ефективності використання інвестиційного капіталу нафтогазовими підприємствами: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04 / Т.В. Савчук; [Ів-Франк. нац. тех. ун. нафти і газу]. — Івано-Франківськ, 2011. — 20 с.

7. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55/94>

8. Кроленко О.Є. Обґрунтування доцільності створення позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку газотранспортної системи України / О.Є. Кроленко // Вісник економіки транспорту і промисловості. — 2013. - №44. — С.258-264

Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Кірдіна О.Г.
Експерт редакційної колегії д.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.

УДК 330.338

МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Мащенко Н. Є., к.е.н., доцент (ДНУ)

У статті розглянуто основні елементи інноваційного процесу в умовах економіки знань. Визначено та систематизовано умови, вплив яких на здійснення інноваційної діяльності є вирішальним. Надано характеристику таким важливим елементам інноваційного процесу як інноваційний персонал, інноваційна культура, інноваційне середовище. Виокремлено рівні інноваційного потенціалу. Надано увагу проблемам фінансування інноваційної сфери.

Ключові слова: економіка знань, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інновації, інноваційна культура, інноваційне середовище.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПРОЦЕССА В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИКИ ЗНАНИЙ

Мащенко Н. Е., к.э.н., доцент (ДНУ)

В статье рассмотрены основные элементы инновационного процесса в условиях экономики знаний. Определены и систематизированы условия, влияние которых на осуществление инновационной деятельности, является решающим. Представлена характеристика таких важных элементов инновационного процесса как инновационный персонал, инновационная культура, инновационная среда. Выделены уровни инновационного потенциала. Уделено внимание проблемам финансирования инновационной сферы.

Ключевые слова: экономика знаний, инновационная деятельность, инновационный потенциал, инновации, инновационная культура, инновационная среда.